

Møteprotokoll

Kirkerådet

Møtedato: 07-08.12.2023
Møtested: Oslo
Arkivsak: 19/03866

Til stede: Kristin Gunleiksrud Raaum, Karin-Elin Berg, Olav Fykse Tveit, Tove Karoline Knutsen, Kurt Solstrøm, Karl Johan Kirkebø, Therese Egebakken, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Ann-Kathrin Fjøren Kasbo, Linn Strømme Hummelvoll, Kjersti Gautestad Norheim, Thomas Tinglum, Kristine Sandmæl, Sara Ellen Anne Eira (Forfall KR 95/23, 94/23, 97/23, 99/23, 83/23, 84/23, 96/23), Thomas Raadin Iversen

Møtende varamedlemmer: Frode Rabbevåg for Therese Utgård Aas, Gunhild Tomter Alstad (Forfall KR 85/23, 87/23, 98/23, 95/23, 94/23, 97/23, 99/23, 83/23, 84/23, 96/23) for Iselin Vistekleiven, Dag Tormod Milje for Rolf Steffensen

Forfall uten vara: Turid Torland Håland,

Andre: Ingrid Vad Nilsen, Jan Rune Fagermoen, Kristian Myhre, Karen Elise Aschim-Teigum

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

[82/23](#) Innkalling til Kirkerådets møte 7.-8. desember 2023 2

Saker til behandling

[83/23](#) Orienteringssaker 2
[84/23](#) Referatsaker 4
[85/23](#) Organisasjonsutvikling - Strategi for fellesløsninger i Den norske kirke (Kirkemøtet 2024) 5
[86/23](#) Videreføring av fagutvalg for LHBT+ i Den norske kirke 7
[87/23](#) Ordning for askeonsdag 8
[88/23](#) Overføring av eiendom fra Opplysningsvesenets fond - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd 9
[89/23](#) Budsjett 2024 10
[90/23](#) Årsplan 2024 14

91/23	Tilsetting av direktør - prosess og fullmakter - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	15
92/23	Organisasjonsutvikling - folkevalde, bispedømerådet og soknerådet (Kyrkjemøtet 2024)	15
93/23	Kirkemøtet 2024 - foreløpig saksliste og program	18
94/23	Evaluering av dagens ordning for tilsetting av biskop	21
95/23	Sannhet og forsoning (Kirkemøtet 2024)	22
96/23	Fra statskirke til organisasjon i sivilsamfunnet - mål og rammer for videre arbeid med kirkeordning	26
97/23	Klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd (Kirkemøtet 2024)	28
98/23	Innkjøp av bøker i forbindelse med ny bibeloversettelse	31
99/23	Etiske retningslinjer for Den norske kirke	32

Godkjenning av innkalling og saksliste

82/23 Innkalling til Kirkerådets møte 7.-8. desember 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	82/23

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Kirkerådets vedtak

Innkalling og saksliste til Kirkerådets møte ble godkjent. Møtet ble vedtatt lukket i sak 83.1/23, 84.1/23, 88/23 og 91/23.

Saker til behandling

83/23 Orienteringssaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	83/23

Sammendrag

Sakens vedlegg legges frem for Kirkerådet til orientering.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar orienteringssakene til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Møtebehandling

Direktørens muntlige orienteringer ble gitt for lukkede dører.

Mellomkirkelig råd ved leder Kristine Sandmæl

- Mellomkirkelig råd har sendt ut solidaritetsbrev til indiske og pakistanske kirker etter angrep på kristne i disse landene. Det har også blitt sendt en adventshilsen til den evangelisk lutherske kirke i Jordan og Det hellige land.
- Det ble gjennomført et møte i mellomkirkelig råd 26. oktober med oppfølging av ulike generalforsamlinger, og en sak om kunstig intelligens, internasjonale og etiske dilemmaer. Nora Antonsen fra komite for internasjonale spørsmål var med som ressurs i saken om kunstig intelligens.
- Det har blitt foreslått representanter til delegasjon til generalforsamlingen i Communion of Protestant Churches in Europe.
- Det skal oppnevnes en leder i teologisk nemd.
- Det er oppnevnt nye ledere til komitee for internasjonale spørsmål og menneskerettighetsutvalget.
- Det ble gjennomført møte i arbeidsutvalget og i nasjonalkomiteen for Lutherske Verdensforbund 14.november.

Samisk kirkeråd ved leder Sara Ellen Anne Eira

- Sálbmagirjji šuoknjagirji, Nordsamisk-spillebok, ble lansert 8.oktober i Tromsø Domkirke
- Det har blitt avholdt samisk kirkelige valg møte. Der ble et nytt samisk kirkeråd nominert, og May Bente Jønsson ble nominert som ny leder. Det var også valg av nominasjonskomite og samiske representanter til Nord-Hålogaland og Sør-Hålogaland bispedømmeråd.
- Sara Ellen Anne Eira er valgt inn som medlem i Valg til medlem i det økumenisk urfolknettverkets referansegruppe i Kirkenes Verdensråd.
- Leder i samisk kirkeråd var med preses på hans reise til Karasjok.

Den norske kirkes ungdomsutvalg ved Thomas Raadin Iversen

- Ungdommens kirkemøte ble gjennomført 6.-9.oktober på Sundvolden Hotell.
- Sakene som ble behandlet på årets Ungdommens kirkemøte var:
 - o Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap
 - o Ungdom og økumenikk
 - o Forhold mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene

- Ungdom og tvil
- Resolusjon om sannhet og forsoning
- Det er valgt ny fokussak for 2024, som er «psykisk helse»
- Under Ungdommens kirkemøte ble det gjennomført valg av medlemmer i Den norske kirkes ungdomsutvalget. De hadde sitt første møte i 13.november.
- Den norske kirkes ungdomsutvalg har sendt en delegat på COP23 i Dubai.

Bispemøtet ved preses Olav Fykse Tveit:

- Bispemøtet møttes på Soria Moria 16.-19.oktober. Programmet for dette bispemøtet hadde flere eksterne programposter, blant annet deltakelse på årets Trosopplæringskonferanse. Andre programposter var et møte med kirkerådets leder om kirke-skole-samarbeid, og et seminar sammen med stiftsdirektører og domproster om beredskap. Seminaret ble innledet av leder for beredskapskommisjonen, Harald Sunde.
- Det har vært utdeling av Olavstipend for 2024. Det ble utdelt to stipender for 2024.

De som fikk Olavstipend for 2024 var:

- Gudmund Waaler for sitt prosjekt «Kirken sin rolle i beredskapen»
- Vibeke Bergsjø Aas for sitt prosjekt «Trygge rom i kirken»
- Bispemøtet jobber med dialogarbeid med ulike tro- og livssynssamfunn.
- Bispemøtet jobber med oppfølging av arbeidet med sannhets- og forsoningsrapporten. Som en del av arbeidet for å jobbe frem og bidra i forsoningsprosesser har preses har vært på besøk i kvenske menigheter og samiske områder, deriblant tre dager i Karasjok sammen med sametingets president og leder av samisk kirkeråd.

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tar orienteringssakene til orientering.

84/23 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	84/23

Sammendrag

De vedlagte referatene og protokollene legges frem for Kirkerådet til orientering.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

85/23 Organisasjonsutvikling - Strategi for fellesløsninger i Den norske kirke (Kirkemøtet 2024)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	85/23

Sammendrag

Den norske kirke har i flere år arbeidet med sin organisering, for å skape bedre sammenheng på alle nivåer. En god samhandlingskultur kan vise seg å være vel så viktig som en ny organisering for å skape de endringene kirken trenger. Kirkemøtets vedtak i august 2023 om at kirken fortsatt skal ha to arbeidsgivere med ansatte som skal lede og jobbe sammen lokalt, må føre med seg en økt satsing på å legge til rette for at dette faktisk kan skje.

Viktige verktøy for å styrke samledelse og samarbeid i hele kirken, kan være ulike fellesløsninger innenfor digitalisering, HR og lønn og regnskap. De kan bidra til bedre måloppnåelse, mer profesjonelle arbeidsgivere, forbedret arbeid med rekruttering og kostnadseffektivitet. Brukervennlige fellesløsninger gjør kirkelige handlinger lettere tilgjengelig for medlemmer, forenkler arbeidshverdagen for medarbeidere, bidrar til å bygge kirken sammen og frigjør ressurser til kirkens kjerneoppgaver.

Brukervennlige og effektive digitale verktøy gir kirken flere muligheter til å utføre sitt oppdrag: Å forkynne evangeliet i hele landet. Digitalisering handler ikke først og fremst om teknologi, men om å kunne nå ut til flere.

Denne saken følger opp vedtak i sak KM 10/22 Kirkelig organisering. Kirkemøtet ber om at det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet, inkludert felles personalreglement for hele trossamfunnet og systemer for konflikthåndtering og HMS.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

Kirkemøtet ønsker at Den norske kirke tar i bruk fellesløsninger som gjør kirken tilgjengelig for medlemmer, bidrar til å bygge kirken sammen og som gjør at ressurser kan flyttes fra administrative oppgaver til kirkens kjerneoppgaver.

1. Kirkemøtet vil forbedre kontakten med medlemmer: Det skal legges til rette for at medlemmer skal få kontakt med kirken gjennom brukervennlige digitale selvbetjeningsløsninger.
2. Kirkemøtet vil at det legges til rette for økt bruk av fellesløsninger for alle medarbeidere i kirken:
 - a. Flere fellesløsninger for alle medarbeidere for å bidra til god bruk av ressurser og en enklere arbeidshverdag, særlig innenfor digitalisering og HR.
 - b. Flere fellesløsninger utvikles og implementeres på HR-feltet for å sikre en best mulig personalforvaltning, med mål om likebehandling av alle ansatte som fremmer rekruttering og styrker kirkens omdømme.
 - c. Alle enheter bidrar til økt bruk av fellesløsninger: Tillitsvalgte, vernetjeneste, arbeidsgivere og arbeidsgiverorganisasjon oppfordres til å bidra aktivt i dette arbeidet for å sikre økt samarbeid og samhandling i hele kirken.
3. Kirkemøtet vil øke mulighetene for mer samhandling i hele kirken:
 - a. Kirkemøtet anerkjenner betydningen av dagens godt fungerende samstyringsmodell for digitalisering, og ber om at denne videreutvikles og at lignende modeller utredes for andre arbeidsområder i kirken.
 - b. For å utnytte kapasitet og ressurser best mulig, ber Kirkemøtet om at det utarbeides et mer permanent rammeverk for styring og organisering av digitaliseringsarbeidet slik at det blir godt forankret i regelverk.
4. Det legges til rette for et digitaliseringsvennlig regelverk og felles praksis som alle enheter benytter, for å sikre god datakvalitet, personvern og måloppnåelse. Kirkemøtet ønsker at data deles og eies i fellesskap i Den norske kirke og at det legges til rette for at data skal kunne gjenbrukes.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Møtebehandling

Forslag 1: **Kristin Gunleiksrud Raaum** fremmet følgende helhetlige endringsforslag.

Kirkerådet ber om å få saken tilbake i januar. Administrasjonen jobber videre med saken med de innspill gitt av Kirkerådet.

Votering

Forslag 1 ble vedtatt ved konsensus.

Nytt forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet ber om å få saken tilbake i januar. Administrasjonen jobber videre med saken med de innspill som ble gitt av Kirkerådet.

86/23 Videreføring av fagutvalg for LHBT+ i Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	86/23

Sammendrag

LHBT-utvalget ble opprettet i 2018 og funksjonstiden er utvidet flere ganger. I desember 2023 går utvalgets funksjonstid ut. Utvalget har skrevet en rapport om sitt arbeid i perioden 2019-2023. Denne saken foreslår at utvalgets mandat forlenges til 31.12.2025.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Vedtaket punkt 1 ble vedtatt mot én stemme.

Vedtaket punkt 2 ble vedtatt mot én stemme.

Kirkerådets vedtak

1. LHBT-utvalgets mandat forlenges til 31.12.2025.
2. Utvalgets medlemmer oppnevnes av Kirkerådets arbeidsutvalg.

87/23 Ordning for askeonsdag

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	87/23

Sammendrag

På bakgrunn av vedtak i Bispemøtet og Kirkerådet (BM 13/22, KR 34/22), har Nemnd for gudstjenesteliv utarbeidet et forslag til liturgisk ordning for askeonsdag (NFG 18/22). Bispemøtet har uttalt seg om forslaget fra Nemnd for gudstjenesteliv (BM 6/23) og Kirkerådet har sendt Ordning for askeonsdag på høring (KR 25/23).

Denne saken går igjennom høringsuttalelsene og viser hvordan forslaget til Ordning for askeonsdag er justert i tråd med høringen. Vedlagt saken er Ordning for askeonsdag på bokmål og nynorsk, samt Veiledning for askeonsdag på bokmål og nynorsk. Det er kun ordningen som skal vedtas av Kirkemøtet.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet sender Ordning for askeonsdag til Bispemøtet for læremessig uttalelse.
2. I tråd med Bispemøtets vedtak 34/23 hentes bibeltekstene i Ordning for askeonsdag fra Bibel 2024.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet sender Ordning for askeonsdag til Bispemøtet for læremessig uttalelse.
2. I tråd med Bispemøtets vedtak 34/23 hentes bibeltekstene i Ordning for askeonsdag fra Bibel 2024.

88/23 Overføring av eiendom fra Opplysningsvesenets fond

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	88/23

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å ferdigstille brevet til Barne- og familiedepartementet og sende dette fram.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å gå i dialog med Barne- og familiedepartementet om størrelse på, og innretning av, økonomisk tilskudd ved overføring av eiendom.
3. Direktøren konsulterer ved behov Kirkerådets leder og preses underveis i dialogen med departementet.
4. Kirkerådet ber direktøren avtale en fremdriftsplan med departementet som tydeliggjør prosessen for å komme frem til enighet om et økonomisk oppgjør. Kirkerådet informeres om denne planen, senest i januar-møtet.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Møtebehandling

Forslag 1: **Karin-Elin Berg** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 3:

Direktøren konsulterer ved behov Kirkerådets <i>arbeidsutvalg</i> , leder og preses (...)

Votering

Forslag 1: Direktøren endret sitt forslag til vedtak i samsvar med forslaget.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å ferdigstille brevet til Barne- og familiedepartementet og sende dette fram.

2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å gå i dialog med Barne- og familiedepartementet om størrelse på, og innretning av, økonomisk tilskudd ved overføring av eiendom.
3. Direktøren konsulterer ved behov Kirkerådets arbeidsutvalg, leder og preses underveis i dialogen med departementet.

Kirkerådet ber direktøren avtale en fremdriftsplan med departementet som tydeliggjør prosessen for å komme frem til enighet om et økonomisk oppgjør. Kirkerådet informeres om denne planen, senest i januarmøtet.

89/23 Budsjett 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	89/23

Sammendrag

I statsbudsjett 2024 foreslår Barne- og familiedepartementet (Bfd) et rammetilskudd på 2 573 mill.kr. Målt mot revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2023 er dette en økning på 123 mill. kr eller 5,03%.

Hensyntatt at tilskuddet inkluderer midler til pensjon på 20 mill. kr er den øvrige økningen på 4,21%.

Pensjonsprognosen fra SPK for 2024 er på 264,4 mill. kr. Den tilsvarende prognosen fra SPK året i forveien var opprinnelig på 163,9 mill. kr. Den store økningen i pensjonsutgifter har gjort det utfordrende for administrasjonen å legge frem et budsjett i balanse.

Kirkerådet har i mai-møtet bedt om at administrasjonen fremlegger et budsjett i balanse.

Budsjettforslaget er på 2 616 mill. kr og et underskudd på 42,8 mill. kr.

Økonomiutvalget har drøftet og anbefaler budsjettforslaget. Utvalget understreker samtidig «at selv om det budsjetteres med et underskudd bør det likevel være en målsetning at budsjettet skal gå i balanse. Å se på muligheter for effektivisering og kostnadskutt der dette er mulig, vil være viktig i 2024 og videre».

Forslag til vedtakspunkt 1 er et vedtak om fordeling mellom de ulike enhetene i rettssubjektet Den norske kirke. Vedtaket viser også fordelingen mellom de tre

budsjettgruppene. Forslag til vedtakspunktene 3 til 5 er budsjettvedtak for 110 felleskostnader, 120 Kirkerådets sekretariat og 130 Bispemøtets sekretariat. Det følger av budsjettforslagets underskudd at summen av budsjettvedtakene under punktene 3-5 er større enn vedtakspunkt 1.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget 4.desember. Dersom stortingsbehandlingen fører til endringer i tilskuddet til Den norske kirke vil det bli fremmet forslag til revidert budsjett fra administrasjonen

Forslag til vedtak

1

Basert på mottatt statstilskudd for 2024 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2024 - budsjettgrupper						Etter RNB
	<i>pr 16.11.23</i>	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag	Til sml
	<i>hele 1000kr</i>	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2024	år 2023
110	rDnk	405 802	3 409	49 757	458 968	418 889
120	Kirkerådet	125 471	8 731		134 202	127 773
130	Bispemøtet	11 108			11 108	10 659
		542 381	12 140	49 757	604 278	557 321
210	Oslo	171 725	60 071		231 796	222 485
220	Borg	146 269	67 488		213 757	205 739
230	Hamar	123 313	43 504		166 817	160 544
240	Tunsberg	120 890	47 311		168 201	161 902
250	Agder & Telem	137 295	51 303		188 598	181 420
260	Stavanger	117 376	56 544		173 920	166 411
270	Bjørgvin	172 283	71 093		243 376	234 092
280	Møre	86 128	36 167		122 295	117 763
290	Nidaros	133 009	54 932		187 941	180 870
300	Sør-Hålogaland	91 589	38 973		130 562	125 658
310	Nord-Hålogaland	99 459	36 436		135 895	130 259
311	Svalbard	6 000			6 000	5 750
		1 405 336	563 822	0	1 969 158	1 892 893
	Sum	1 947 717	575 962	49 757	2 573 436	2 450 214

2

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke. Budsjettet har en underbalanse på 42,8 mill.kr.

Hele Dnk budsjett		Bud 2024
<i>pr 16.11.23</i>		
Mottatt statstilskudd		-2 573 435
Sum driftsinntekter		-2 573 435
Tilskudd		625 718
Lønn og driftskostnader		2 027 490
Sum driftsutgifter		2 653 208
Finansinntekter		-37 000
Resultat/underskudd		42 773

3
Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110, med netto budsjetterte kostnader på 526,5 mill. kr.

4
Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Kirkerådet, prefiks 120, med netto budsjetterte kostnader på 108 mill. kr.

5
Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Bispemøtet, prefiks 130, med netto budsjetterte kostnader på 12,6 mill. kr.

6
Kirkerådet ber administrasjonen om å arbeide aktivt med kostnadskutt og effektivisering for å få ned merforbruket.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1
Basert på mottatt statstilskudd for 2024 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2024 - budsjettgrupper						Etter RNB
	pr 16.11.23	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag	Til sml
	hele 1000kr	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2024	år 2023
110	rDnk	405 802	3 409	49 757	458 968	418 889
120	Kirkerådet	125 471	8 731		134 202	127 773
130	Bispemøtet	11 108			11 108	10 659
		542 381	12 140	49 757	604 278	557 321
210	Oslo	171 725	60 071		231 796	222 485
220	Borg	146 269	67 488		213 757	205 739
230	Hamar	123 313	43 504		166 817	160 544
240	Tunsberg	120 890	47 311		168 201	161 902
250	Agder & Telem	137 295	51 303		188 598	181 420
260	Stavanger	117 376	56 544		173 920	166 411
270	Bjærgvin	172 283	71 093		243 376	234 092
280	Møre	86 128	36 167		122 295	117 763
290	Nidaros	133 009	54 932		187 941	180 870
300	Sør-Hålogaland	91 589	38 973		130 562	125 658
310	Nord-Hålogaland	99 459	36 436		135 895	130 259
311	Svalbard	6 000			6 000	5 750
		1 405 336	563 822	0	1 969 158	1 892 893
	Sum	1 947 717	575 962	49 757	2 573 436	2 450 214

2

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke. Budsjettet har en underbalanse på 42,8 mill.kr.

Hele Dnk budsjett	Bud 2024
pr 16.11.23	
Mottatt statstilskudd	-2 573 435
Sum driftsinntekter	-2 573 435
Tilskudd	625 718
Lønn og driftskostnader	2 027 490
Sum driftsutgifter	2 653 208
Finansinntekter	-37 000
Resultat/underskudd	42 773

3

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for rettssubjektet Den norske kirke, prefiks 110, med netto budsjetterte kostnader på 526,5 mill. kr.

4

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Kirkerådet, prefiks 120, med netto budsjetterte kostnader på 108 mill. kr.

5

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2024 for Bispemøtet, prefiks 130, med netto budsjetterte kostnader på 12,6 mill. kr.

6

Kirkerådet ber administrasjonen om å arbeide aktivt med kostnadskutt og effektivisering for å få ned merforbruket.

90/23 Årsplan 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	90/23

Sammendrag

Saken inneholder to ulike deler. Den ene er godkjenning av årsplan, og den andre er virksomhetens risikoanalyser til orientering.

Det legges frem en årsplan på overordnet nivå 1 (vedlegg) til vedtak. Kirkemøtet vedtok i 2021 ny strategiplan og videreførte visjonen. Fremlagt forslag til årsplan er utarbeidet i henhold til denne. Årsplanen skal synliggjøre Kirkerådets vedtatte prioriteringer på aldersgruppen 0-30 år og kirken som organisasjon (inkludert digitalisering og rekruttering). Årsplanen viser hvordan Kirkerådet følger opp vedtatte prioriteringer, samt de største prosjektene som må gjennomføres i 2024.

Risikoanalysene er et verktøy for bedre måloppnåelse i virksomheten. Hensikten med disse analysene er å identifisere og håndtere risiko for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens oppnåelse av sine målsettinger.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet godkjenner vedlagte årsplan for 2024
2. Kirkerådet tar risikoanalysen til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet godkjenner vedlagte årsplan for 2024.

2. Kirkerådet tar risikoanalysen til orientering.

91/23 Tilsetting av direktør - prosess og fullmakter

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	91/23

Forslag til vedtak

1. Kirkerådets arbeidsutvalg får fullmakt til å anskaffe rekrutteringsbyrå og starte arbeidet med å rekruttere ny direktør i Kirkerådet slik at Kirkerådet kan fatte vedtak om tilsetting våren 2024.
2. Kirkerådets direktør skal tilsettes i åremålsstilling på 6 år, med mulighet for forlengelse med inntil 6 år.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådets arbeidsutvalg får fullmakt til å anskaffe rekrutteringsbyrå og starte arbeidet med å rekruttere ny direktør i Kirkerådet slik at Kirkerådet kan fatte vedtak om tilsetting våren 2024.
2. Kirkerådets direktør skal tilsettes i åremålsstilling på 6 år, med mulighet for forlengelse med inntil 6 år.

92/23 Organisasjonsutvikling - folkevalde, bispedømerådet og soknerådet (Kyrkjemøtet 2024)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	92/23

Samandrag

Saka er oppfølging av tidlegare vedtak i Kyrkjemøtet om kyrkjeleg organisering. Planen er at Kyrkjerådet skal handsame denne saka i to rundar og først i januar-møtet vedtek ei sak som går til Kyrkjemøtet 2024. I 2022 bad Kyrkjemøtet om at Kyrkjerådet skulle fremme saker om å tydeleggjera ansvaret og styrke rammevilkåra til dei valde styringsorgana og deira leiarar, styrking av soknerådet og styrking av bispedømerådet som strategisk organ. Bestillinga blei gjentatt i 2023, samstundes som Kyrkjemøtet stadfesta kyrkjelege verv som ei kyrkjeleg styringsteneste.

Ansvar og vilkår for folkevalde og deira valde leiarar

Spørsmål om ansvar og vilkår for folkevalde er drøfta i utgreiinga *Demokratiets grunnlag og folkevalgtes rolle i Den norske kirke* (etter dette kalla demokratiutgreiinga) frå 2022. Utgreiinga var bestilt av Kyrkjerådet og har vore eit utgangspunkt for Kyrkjerådet sine drøftingar av spørsmåla.

Som luthersk kyrkje er det grunnleggande for Den norske kyrkja at kyrkjelyden som eit fellesskap er grunneininga i kyrkja. All styring spring ut frå dette fellesskapet. Samstundes har kyrkja ei særleg teneste med ord og sakrament. Styringsansvaret i Den norske kyrkja ligg i rådsorgana og blir utøvd i eit samvirke mellom valde medlemmer og representantar for den særlege tenesta.

Rolla som vald medlem i eit kyrkjeleg råd skil seg ut som ein eigen kategori teneste i Den norske kyrkja, ulik både frivillig teneste som den einskilde kyrkjemedlemmen gjer, og tenesta til vigsla og andre tilsette medarbeidarar. Dei som har denne tenesta, må få tilstrekkeleg opplæring og administrativ støtte for å kunne skjøtte oppgåvene på ein god måte. Det er gode argument for å godtgjere arbeidet som skjer i dei ulike råda, men Kyrkjerådet meiner at det ikkje er føremålstenleg å gi nasjonale reglar for dette.

Myndetilhøva i soknet

Soknet er representert gjennom to organ, soknerådet og kyrkjeleg fellesråd. Soknerådets ansvar og prestetenesta er formelt to verksemdar soknet, men må samordne oppgåvene. Kyrkjeleg fellesråd har administrative og økonomiske oppgåver på vegner av sokna i kommunen, har arbeidsgivaransvar for dei tilsette med soknet som arbeidsgivar og utarbeidar mål og planar for den kyrkjelege verksemda. Ein viktig føresetnad for eit godt arbeid i kyrkjelydane er at det er eit godt samspel og samarbeid mellom dei to organa for soknet, med god rolleforståing. Fellesrådet er det viktigaste ressursorganet for soknerådet.

Målsettinga om å styrke soknerådet er konkret knytt til ei tydelegare rolle i samband med utlysing av og tilsetting i stillingar som fellesrådet har arbeidsgivaransvaret for. Dessutan at prestane som arbeider i soknet blir forplikta på planane til soknerådet.

Kyrkjerådet ser også for seg at sokneråda i kommunen gjennom eit årleg fellesmøte (eller ei alternativ ordning i dei største fellesråda) kan sikre god koordinering, slik at innspel frå sokneråda blir retningsgivande for planane til fellesrådet. Dette forankrar

dagens føresegn om at fellesrådet skal utarbeide mål og planar for den kyrkjelege verksemda i kommunen.

Ei styrking av soknerådet føreset også ei tilstrekkeleg administrativ støtte for å løyse oppgåver og sikre effektive prosessar. Dette kan ein gjera på ulike måtar, og fellesrådet må framleis ha ein nøkkelfunksjon med å gi ei slik støtte.

Bispedømerådet som strategisk organ i Den norske kyrkja

Bispedømmerådet er eit strategisk mellom- og bindeledd mellom Kyrkjemøtet og lokalkyrkja. Vedtak og planar frå Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet skal følgast opp og samstundes må det strategiske arbeidet i bispedømerådet bygge på og fange opp lokale behov og planprosessar. Ei styrking av det strategiske ansvaret betyr at ein skal forsterke og spisse mandatet og nokre delar av oppgaveporteføljen. Bispedømerådet kan vera ein lyttepost som kan fange opp og formidle signal mellom det sentrale og lokale, profilere nasjonale planer og strategiar og hjelpe kyrkjelydane til å finne ei lokal form. Ordninga med samråd har vist seg å vera vellykka som verktøy for kontakt, som ein kan supplere med andre forum der regionale og lokale tilsette leiarar møtest, og møteplassar for tilsette.

Dette må ein sjå i samanheng med og definere i forhold til biskopens tilsyn og leiing. Rådet må også ha fokus på det samla arbeidet i kyrkjelydane, der alle tilsette og frivillige kan delta.

I dag har bispedømerådet også mange forvaltingsoppgåver som det gjer på oppdrag frå Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet. Somme av desse oppgåvene kan ha eit strategisk potensiale for bispedømerådet, eller det kan vera andre gode grunnar til å halde på dei, mens andre kan ein legge til andre organ eller avvikle. Kyrkjerådet ser for seg at ein kan gå gjennom den oppgaveporteføljen som bispedømerådet har i dag, med tanke på forenkling og effektiv ressursutnytting.

Forslag til vedtak

Kyrkjerådet rår Kyrkjemøtet til å gjere følgjande vedtak:

1. Trussamfunnet Den norske kyrkja er styrt av demokratiske organ på alle nivå. Dette har både teologiske og historiske årsaker. Kyrkjemøtet bed Kyrkjerådet om å koma med framlegg om ei føresegn i kyrkjeordninga som stadfestar at rådsorgana i kyrkja utgjer ei særleg styringsteneste.
2. Kyrkjemøtet meiner det er viktig at administrativ støtte til råda og eventuell godtgjering for teneste som rådsmedlem blir vurdert ut frå dei tilgjengelege ressursane på den aktuelle staden. Kyrkjemøtet vil oppfordre til samarbeid om administrativ støtte der det ligg til rette for det.
3. Kyrkjemøtet vil understreke at dei to organa for soknet, soknerådet og kyrkjeleg fellesråd, må ha eit nært samarbeid, med respekt for ulike mandat og roller. Kyrkjeleg fellesråd er det viktigaste ressursorganet for soknerådet. Både

rådsmedlemene og dei tilsette i soknet må få tilstrekkeleg opplæring i oppgåver og roller og korleis råda fungerer som styringsorgan.

4. Kyrkjemøtet vil styrke soknerådets rolle som styringsorgan for soknet og bed Kyrkjerådet om å legge fram forslag om endringar i regelverket slik at:
 - a) soknerådet får ei tydeleg rolle i samband med utlysing av og tilsetting i kyrkjelydsretta stillingar
 - b) prestar som arbeider i soknet, blir forplikta på dei planane og prioriteringane som soknerådet fastset, på lik line med dei tilsette som har soknet som arbeidsgivar
 - c) sokneråda gjennom ei årleg samling eller på anna vis kan gi retningsgivande signal til kyrkjeleg fellesråd om budsjett og planar for den kyrkjelege verksemda i kommunen

5. Kyrkjemøtet vil styrke bispedømerådet som strategisk organ gjennom tettare kontakt og dialog med sokneråda og kyrkjeleg fellesråd. Samråd og andre møtepunkt med lokalkyrkja bør bli ein sentral del av arbeidsforma. Mandat og oppgåver for bispedømerådet må også bli definert med omsyn til biskopens tilsynsoppgåver. Kyrkjemøtet bed Kyrkjerådet om å gå gjennom den oppgåveporteføljen som bispedømerådet har i dag, med tanke på forenkling og effektiv ressursutnytting.

Møtebehandling i Kyrkjerådet 07.12.2023:

Møtebehandling

Forslag 1: **Kristin Gunleiksrud Raaum** fremma dette heilskaplege forslaget om endring:

Kyrkjerådet bed administrasjonen arbeide vidare med saka ut frå innspela frå rådet og fremme ho på nytt til møtet i januar.

Votering

Forslag 1 vedteken ved konsensus.
Framlegg til vedtak vart vedteke samrøystes.

Kyrkjerådets vedtak

Kyrkjerådet bed administrasjonen arbeide vidare med saka ut frå innspela frå rådet og fremme ho på nytt til møtet i januar.

93/23 Kirkemøtet 2024 - foreløpig saksliste og program

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	93/23

Sammendrag

Kirkerådet vedtok i KR 75/23 at Kirkemøtet 2024 skal avholdes i tiden 11.–14. april. I denne saken legges det frem et forslag til foreløpig saksliste. Endelig saksliste fastsettes i møtet i januar. Denne saken legger frem rammene for Kirkemøtet 2024, inklusiv foreløpig programskisse for møtet.

Forslag til vedtak

- Kirkerådet fastsetter følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2024:
 - KM 01/24** Godkjenning av innkalling og saksliste
 - KM 02/24** Kontrollutvalgets rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak
 - KM 03/24** Valg og oppnevninger
 - KM 03.1/24** Valg av dirigentskap for møtet
 - KM 03.2/24** Valg av tellekorps
 - KM 03.3/24** Valg av Kirkemøtets komiteer 2024–2027
 - KM 03.4/24** Valg av komiteledere og -nestledere 2024–2025
 - KM 03.5/24** Valg av Den norske kirkes klagenemnd 2024–2028
 - KM 03.6/24** Valg av Kirkemøtets valgkomite 2024–2028
 - KM 03.7/24** Valg av protokollkomite 2024–2027
 - KM 03.8/24** Valg av Kirkerådet 2024–2028
 - KM 03.9/24** Valg av Mellomkirkelig råd 2024–2028
 - KM 03.10/24** Valg av Samisk kirkeråd 2024–2028
 - KM 04/24** Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet
 - KM 05/24** Kirkemøtets fordeling av midler 2025 og orientering om budsjett 2024
 - KM 06/24** Plan for kirkelig undervisning og læring
 - KM 07/24** Organisasjonsutvikling - folkevalde, bispedømerådet og soknerådet
 - KM 08/24** Instruks for Kirkerådet
 - KM 09/24** Ordning for askeonsdag
 - KM 10/24** Strategi for fellesløsninger i Den norske kirke
 - KM 11/24** Oppfølging av økumeniske generalforsamlinger
 - KM 12/24** Sannhet og forsoning
 - KM 13/24** Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke
 - KM 14/24** Etske retningslinjer
 - KM 15/24** Klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd
 - KM 16/24** Mandat og regler for Kirkemøtets kontrollfunksjoner
 - KM 17/24** *Uttalelse, utformes i løpet av møtet*
- Tema for Kirkemøtet 2024 er *Meir himmel på jorda*.
- Kirkerådet fastsetter følgende komiteer og saksområder for Kirkemøtet i perioden 2024–2027:

- Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon
 Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål
 Komité C:  konomi og kontroll (*fast komite for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet*)
 Komité D: Organisasjonsutvikling og valg
 Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse
 Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

- Kirkerådet fastsetter følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2024:
 - KM 01/24** Godkjenning av innkalling og saksliste
 - KM 02/24** Kontrollutvalgets rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak
 - KM 03/24** Valg og oppnevninger
 - KM 03.1/24** Valg av dirigentskap for møtet
 - KM 03.2/24** Valg av tellekorps
 - KM 03.3/24** Valg av Kirkemøtets komiteer 2024–2027
 - KM 03.4/24** Valg av komiteledere og -nestledere 2024–2025
 - KM 03.5/24** Valg av Den norske kirkes klagenemnd 2024–2028
 - KM 03.6/24** Valg av Kirkemøtets valgkomite 2024–2028
 - KM 03.7/24** Valg av protokollkomite 2024–2027
 - KM 03.8/24** Valg av Kirkerådet 2024–2028
 - KM 03.9/24** Valg av Mellomkirkelig råd 2024–2028
 - KM 03.10/24** Valg av Samisk kirkeråd 2024–2028
 - KM 04/24** Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet
 - KM 05/24** Kirkemøtets fordeling av midler 2025 og orientering om budsjett 2024
 - KM 06/24** Plan for kirkelig undervisning og læring
 - KM 07/24** Organisasjonsutvikling - folkevalde, bispedømerådet og soknerådet
 - KM 08/24** Instruks for Kirkerådet
 - KM 09/24** Ordning for askeonsdag
 - KM 10/24** Strategi for fellesløsninger i Den norske kirke
 - KM 11/24** Oppfølging av økumeniske generalforsamlinger
 - KM 12/24** Sannhet og forsoning
 - KM 13/24** Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke
 - KM 14/24** Etiske retningslinjer
 - KM 15/24** Klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd
 - KM 16/24** Mandat og regler for Kirkemøtets kontrollfunksjoner
 - KM 17/24** *Uttalelse, utformes i løpet av møtet*
- Tema for Kirkemøtet 2024 er *Meir himmel på jorda*.

3. Kirkerådet fastsetter følgende komiteer og saksområder for Kirkemøtet i perioden 2024–2027:
- Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon
 - Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål
 - Komité C: Økonomi og kontroll (*fast komite for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet*)
 - Komité D: Organisasjonsutvikling og valg
 - Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse
 - Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

94/23 Evaluering av dagens ordning for tilsetting av biskop

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	94/23

Sammendrag

Kirkerådet har sett på ulike sider av ordningen for tilsetting av biskop tilbake til 2012, da Kirkerådet fikk myndighet til å tilsette. Den nåværende ordningen ble vedtatt av Kirkemøtet i 2018.

Erfaringene fra de fem bispetilsettingene etter den nåværende ordningen har vist at ordningen tidvis er krevende å håndtere. Tilsetting av biskop har stor offentlig interesse, og det skaper en stor belastning for kandidatene som deltar. Dette er momenter som kan tale for en ny vurdering av dagens ordning.

Kirkerådet får nå saken til orientering og kan holde den sammen med egne erfaringer fra tilsettinger som har skjedd i inneværende valgperiode. Så kan Kirkerådet ev. ta saken opp igjen i mars-møtet i 2024.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar evalueringen av dagens ordning for tilsetting av biskop til orientering og ber om å få saken tilbake i sitt mars-møte.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tar evalueringen av dagens ordning for tilsetting av biskop til orientering og ber om å få saken tilbake i sitt marsmøte.

95/23 Sannhet og forsoning (Kirkemøtet 2024)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	95/23

Sammendrag

Sammendrag til Kirkerådsmøtet

Kirkerådet behandlet Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport på sitt møte 22. - 23. september 2023 med tanke på en sak til Kirkemøtet 2024.

Kirkerådets vedtak:

«Kirkerådet ber om at det forberedes en sak til Kirkemøtet i 2024 om kirkens oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, ut fra de føringer som ligger i saksdokumentet og som ble gitt i møtet.» (KM-sak 69/23)

Etter kirkerådsmøtet er det kommet innspill fra Ungdommens kirkemøte, Samisk kirkeråd, Mellomkirkelig råd (med underutvalg) og Bispemøtet. Disse innspillene er innarbeidet i det saksdokumentet som nå foreligger.

Kirkerådet bes særlig om å drøfte hva de anbefaler Kirkemøtet å vedta. I møtet i september ble det uttrykt ønske om at Kirkemøtets vedtak holdes på et overordnet nivå. Møtet i april må ses på som et steg på veien mot forsoning, og kan antyde tematikk som det bør arbeides videre med. I etterkant av møtet kan Kirkerådet følge opp med en konkret handlingsplan.

Saksdokumentet til Kirkemøtet vil inneholde noen korte rammefortellinger som viser konkrete eksempler på kirkens forsoningsarbeid. De er ikke satt inn i dette dokumentet.

Sammendrag til Kirkemøtet

«Kommissjonen mener det hviler et stort ansvar på kirken med sin rolle i fornorskingen til å bidra til videre forsoning.»

(Kommisjonsrapporten)

1. juni 2023 ble rapporten fra Sannhets- og forsoningskommissjonen (heretter Kommissjonen) overlevert til Stortinget. Kommissjonen har gransket fornorskingspolitikken overfor samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Mandatet var å gjennomgå historien, se på ettervirkninger av politikken og foreslå tiltak som kan bidra til forsoning. Kommissjonens rapport beskriver kirkens medvirkning i fornorskingspolitikken og slår fast at kirken har et klart ansvar for å erkjenne sin medvirkning, ta et oppgjør med den urett man var med på å utøve, samt å bidra til forsoning.

Fram til om lag 1900 utøvde enkelte prester og biskoper en viss motstand mot fornorskingen, men etter århundreskiftet ble kirken en aktiv støttespiller til den statlige politikken. Statskirken lot seg bruke som et redskap for å etablere en religiøs, kulturell og språklig homogen nasjonalstat på 1800-tallet. Kirken ble særlig berørt ved at kristendomsundervisningen i skolen var kirkens trosopplæring, og striden stod om hvilket språk opplæringen burde foregå på. Kirkens avvisning av tradisjonell samisk og kvensk/norskfinsk religiøsitet og virkelighetsoppfatning bidro også til å nedvurdere samer og påføre dem skam og mindreverdighetsfølelse. Saksorienteringen redegjør for disse forholdene og drøfter tematikk som er aktuell for kirkens videre forsoningsarbeid:

Forsoning er både en svært tidkrevende prosess og en tilstand. Kirkemøtet i 2024 er et stoppested på veien mot forsoning. Årets sak har av ulike grunner en overvekt av forhold knyttet til samisk kirkeliv. Det planlegges en sak til Kirkemøtet i 2025 om organisering av kvensk/norskfinsk kirkeliv og det vil også bli arbeidet videre med skogfinnenes involvering i kirkelivet.

Denne saken bør ses i sammenheng med Tusenårsjubileet og kirkens rolle i norsk samfunnsutvikling. Fornorskingspolitikken er en skamplett i historien som må erkjennes og tas et oppgjør med.

Vedtaksforslaget er holdt på et overordnet nivå og legger opp til at Kirkerådet bes om å utarbeide en mer konkret handlingsplan ut fra de føringer Kirkemøtet gir.

Saksorienteringen er disponert slik:

Del 1 Bakgrunn

- 1.1 Samer, kvener/norskfinner og skogfinner i kirken
- 1.2 Begrepsbruk og avgrensninger

Del 2 Kommisjonsrapporten

- 2.1 Hvorfor fornorskingspolitikk?
- 2.2 Oppgjør og forsoning
- 2.3 Rapportens omtale av kirken

Del 3 Kirkens forsoningsarbeid

- 3.1 Respons på kommisjonsrapporten
- 3.2 Kirkens budskap og erfaring

- 3.3 Et rikere kirkeliv – et mangfoldig samfunn
- 3.4 Erkjennelse, tillit og unnskyldning
- 3.5 Fornorsking som teologisk utfordring
- 3.6 Kompetansebygging, utdanning og forskning
- 3.7 Språk og skole
- 3.8 Barn og unge
- 3.9 Rettigheter og vern om skaperverket
- 3.10 Hets og rasisme
- 3.11 Organisering og samarbeid

Del 4 Oppsummering

Del 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som bakgrunn for saken anbefales det å gjør seg kjent med Kommisjonens rapport,¹ særlig de avsnittene som angår kirken spesielt (vedlagt)

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:

1. Kirkemøtet erkjenner kirkens medvirkning i fornorskingspolitikken overfor samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Kirken vil ta ansvar for å bidra til forsoning, tillitsbygging og gjenopprettelse av den uretten kirken har påført mennesker.
2. Kirkemøtet ønsker at samer, kvener/norskfinner og skogfinners tradisjoner og religiøsitet inkluderes i menighetslivet.
3. Kirkemøtet oppfordrer alle i Den norske kirke til å gjøre seg kjent med Sannhet og forsoningskommisjonens rapport og samtale om hvordan dette angår kirken nasjonalt, regionalt og lokalt i menigheter og samfunnene som de samhandler med.
4. Kirkemøtet ber om at Kirkerådet utarbeider en handlingsplan for oppfølgingen av arbeidet med sannhet og forsoning, i samhandling med relevante aktører. Handlingsplanen bør inkludere tema som:
 - Kunnskap om faktiske historiske forhold
 - Erkjennelse av urett og gjenoppbygging av tillit
 - Kirkens forsoningskompetanse
 - Fornorsking som teologisk utfordring
 - Språkarbeid: bibeltekster, liturgier og salmer
 - Urfolk og minoriteters religiøsitet og kultur
 - Trosopplæring og barn og unges involvering i kirkelivet
 - Rettighetsarbeid og rasisme

¹ [Sannhets- og forsoningskommisjonen - sluttrapport \(stortinget.no\)](https://www.stortinget.no/~/media/2018/06/14/Sannhets-og-forsoningskommisjonen-sluttrapport)

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Møtebehandling

Forslag 1: **Kristin Gunleiksrud Raaum** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 4, 2. og 3. strekpunkt:

- Erkjennelse av og oppgjør med urett
- Gjenoppbygging av tillit

Votering

Forslag 1 ble vedtatt ved konsensus.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:

1. Kirkemøtet erkjenner kirkens medvirkning i fornorskingspolitikken overfor samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Kirken vil ta ansvar for å bidra til forsoning, tillitsbygging og gjenopprettelse av den uretten kirken har påført mennesker.
2. Kirkemøtet ønsker at samer, kvener/norskfinner og skogfinners tradisjoner og religiøsitet inkluderes i menighetslivet.
3. Kirkemøtet oppfordrer alle i Den norske kirke til å gjøre seg kjent med Sannhet og forsoningskommisjonens rapport og samtale om hvordan dette angår kirken nasjonalt, regionalt og lokalt i menigheter og samfunnene som de samhandler med.
4. Kirkemøtet ber om at Kirkerådet utarbeider en handlingsplan for oppfølgingen av arbeidet med sannhet og forsoning, i samhandling med relevante aktører. Handlingsplanen bør inkludere tema som:
 - Kunnskap om faktiske historiske forhold
 - Erkjennelse av og oppgjør med urett
 - Gjenoppbygging av tillit
 - Kirkens forsoningskompetanse
 - Fornorsking som teologisk utfordring
 - Språkarbeid: bibeltekster, liturgier og salmer
 - Urfolk og minoriteters religiøsitet og kultur
 - Trosopplæring og barn og unges involvering i kirkelivet
 - Rettighetsarbeid og rasisme

96/23 Fra statskirke til organisasjon i sivilsamfunnet - mål og rammer for videre arbeid med kirkeordning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	96/23

Sammendrag

Det pågående arbeidet med organisasjonsutvikling springer ut av aktuelle utfordringer på mange plan og områder. Arbeidet har også bakgrunn i den skrittvis fristillingen av Den norske kirke fra staten som har vært gjennomført de siste tiårene.

Endringene i relasjonene mellom stat og kirke betyr at Den norske kirke nå tydeligere kan beskrives som ett av mange tros- og livssynssamfunn i Norge, samtidig som lovgivningen fortsatt har særskilte bestemmelser om Den norske kirke. Den norske kirkes identitet og oppdrag gir kirken en offentlig rolle.

Formålet med denne saken er å beskrive et overordnet mål for det videre arbeidet med organisasjonsutvikling i Den norske kirke og noen sentrale hensyn og verdier som må ivaretas.

Kirken må aldri bli sitt eget formål. Målet med organiseringsarbeid er å legge bedre til rette for at Den norske kirke skal utføre sitt oppdrag over hele landet, at kirkens samlede ressurser skal forvaltes til det beste for medlemmene og for samfunnet, og at kirkelige arbeidsgivere skal være profesjonelle og organisere arbeidet på en effektiv måte.

Kirkerådet har oppnevnt et utvalg som utreder hva de nye rettslige rammene og sentrale utviklingstrekk i samfunnet betyr for Den norske kirkes selvforståelse og rolle. Fristen for utredningen er satt til 1. juni 2024, og utvalgets arbeid vil gi viktige premisser for vurderinger om Den norske kirkes forhold til stat og kommune, om relasjoner til andre organisasjoner i sivilsamfunnet og andre tros- og livssynssamfunn, men også om internkirkelig organisasjonsutvikling.

Generelt er det grunn til å gjennomgå kirkeordningen og annet regelverk for å vurdere behovet for «kirkeliggjøring». En viktig oppgave vil være å vurdere kritisk hvor mye av den statskirkelige reguleringsarven som bør videreføres. Dette handler både om konkrete bestemmelser og om underliggende verdier og hensyn. Det er ikke gitt at regelverk om offentlig myndighetsutøvelse passer like godt for Den norske kirkes virksomhet. Sentrale verdier eller prinsipper om for eksempel forsvarlig saksbehandling, innsyn mv. kan ivaretas i et annerledes og forenklet kirkelig regelverk om saksbehandling. Den norske kirke må også kritisk vurdere om demokratiske ordninger i kirken fortsatt skal ligne like mye på en offentlig demokratiforståelse og de offentlige valgordningene. Organisasjonsutvikling må ha som mål å forenkle, effektivisere og legge til rette for engasjement og frivillighet. Kirkemøtet og Kirkerådet må regulere der det trengs, men ikke mer enn nødvendig. Regler må utformes slik at de blir forstått av dem de gjelder. Kirkerådet må jobbe godt med klarspråk og brukerorientering. Roller og ansvar i kirkestrukturen må bli

tydeligere. Opplæring av rådsmedlemmer og ansatte er viktig. Ikke minst må regelverk være digitaliseringsvennlig. Klare regler er enklere å digitalisere, og klare regler gjør det lettere å etablere felles praksis.

Når Kirkerådet har som målsetting å forenkle og forbedre, vil det også være viktig å utrede økonomiske og administrative konsekvenser i saker på en god måte. Kirkelige beslutningstakere trenger gode grunnlag for veivalg.

Forslag til vedtak

1. Den norske kirkes organisering skal legge til rette for at kirkens egenart ivaretas og at kirkens oppdrag virkeliggjøres.
2. Det videre arbeidet med organisasjonsutvikling skal etablere et hensiktsmessig rammeverk for Den norske kirke som en organisasjon i sivilsamfunnet og samtidig ivareta Den norske offentlige rolle, forankret i kirkens selvforståelse.
3. Den norske kirkes regelverk og forvaltning skal ivareta sentrale verdier som demokrati, rettssikkerhet, åpenhet, faglighet, effektivitet, brukerorientering og involvering.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Møtebehandling

Direktøren endret sitt forslag til vedtak slik:

1. Kirkens egenart og kirkens oppdrag skal virkeliggjøres i det videre arbeidet med organisasjonsutvikling og kirkeordning.2. Rammeverket for Den norske kirke skal ivareta kirkens offentlige rolle, forankret i kirkens selvforståelse og i Grunnloven § 16, og kirken som en organisasjon i sivilsamfunnet.3. Den norske kirkes regelverk og forvaltning skal ivareta sentrale verdier som demokrati, rettssikkerhet, åpenhet, faglighet, effektivitet, brukerorientering og involvering.

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Kirkens egenart og kirkens oppdrag skal virkeliggjøres i det videre arbeidet med organisasjonsutvikling og kirkeordning.

2. Rammeverket for Den norske kirke skal ivareta kirkens offentlige rolle, forankret i kirkens selvforståelse og i Grunnloven § 16, og kirken som en organisasjon i sivilsamfunnet.
3. Den norske kirkes regelverk og forvaltning skal ivareta sentrale verdier som demokrati, rettssikkerhet, åpenhet, faglighet, effektivitet, brukerorientering og involvering.

97/23 Klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd (Kirkemøtet 2024)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	97/23

Sammendrag

Saken gjelder endring av behandlingsmåten i tre typer kirkebyggsaker i kirkeordningen. Sakstypene er henholdsvis avhending av kirker, nedlegging av kirker og tiltak ut over vanlig vedlikehold på kirker. Felles for behandlingen av slike saker er kravet til godkjenning og at det i tillegg er innført en klageordning. For de listeførte kirkene er reglene i kirkeordningen en følge av og et svar på kravet i kirkebyggforskriften om utpeking av henholdsvis et godkjennings- og klageorgan.

Dagens regler ble vedtatt av Kirkemøtet i 2021. Da ble biskopen utpekt som kirkelig godkjenningsmyndighet i disse tre sakstypene. I saker om tiltak ut over vanlig vedlikehold innebar dette en videreføring. Kirkerådet ble tildelt myndighet som klageorgan. For de tre sakstypene som er omhandlet i forskriften, har Kirkemøtet på denne måten etablert ordninger som oppfyller forskriftens krav til myndighetsplassering for godkjenning og klage. Kirkemøtet har gjort disse ordningene gjeldende for alle kirker, ikke bare for de listeførte.

Den norske kirke er avhengig av at dens ordninger fremstår som tillitvekkende utad. Dette gjelder uavhengig av de formelle sidene ved spørsmålet om habilitet. Enkelte ansatte kan ha vært involvert i en klagesaks tidligere fase – da i form av råd og veiledning ved søknadsutformingen og godkjenningsbehandlingen hos biskopen, eventuelt bare én av delene. Det har vært problematisert at de samme ansatte også vil kunne forberede Kirkerådets avgjørelse i klagesaken.

Kirkerådet foreslår i denne saken at oppgaven som klageinstans i de tre nevnte sakstypene skal overføres fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd. Det er

svært viktig at det ikke kan sås tvil om at klageorganets vedtak alene bygger på sakens relevante momenter og ikke blir preget av den rådgivningen og veiledningen som i sakens tidligere faser kan være gitt fra Kirkerådets ansatte. Ikke minst er slik ytre tillit viktig overfor andre sentrale aktører på kirkebyggfeltet. Forslaget er begrunnet i at det utad ikke skal være tvil om at en klage over biskopens vedtak vil bli underkastet en reell prøving, slik at to-instansbehandlingen er reell.

Forslaget forutsetter en endring av kirkeordningens bestemmelser om disse sakstypene. Dette er § 20 andre ledd for saker om avhending, § 23 femte ledd for saker om riving og annen nedlegging samt § 23 sjette ledd for saker om tiltak ut over vanlig vedlikehold, altså om noe større endringer av kirkebygget. I tillegg må de to bestemmelsene i kirkeordningen om Den norske kirkes klagenemnd endres. Dette er §§ 32 og 33. Endringsforslaget i § 32 består i å styrke klagenemndas kirkebyggfaglige kompetanse når nemnda behandler slike saker. Dette foreslås ved at to særskilt utpekte medlemmer da skal tiltre nemnda. Disse to medlemmene skal velges av Kirkemøtet på vanlig vis.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 20 andre ledd femte punktum skal lyde:

Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 23 femte ledd tredje punktum skal lyde:

Biskopens vedtak kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 23 sjette ledd tredje punktum skal lyde:

Biskopens vedtak kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 32 første ledd femte strekpunkt skal lyde:

- *to medlemmer med særskilt kirkebyggfaglig kompetanse, som tiltre klagenemnda i saker etter kirkeordningen § 20 andre ledd og § 23 femte og sjette ledd,*

§ 32 første ledd nåværende femte strekpunkt blir sjette strekpunkt.

§ 33 første ledd bokstav a skal lyde:

avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd, § 20 andre ledd, § 23 femte og sjette ledd og § 39 tredje ledd,

II

Endringene trer i kraft straks.

Klagesaker som er mottatt av Kirkerådet før endringene har trådt i kraft, avgjøres av Kirkerådet etter de gjeldende bestemmelser.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 20 andre ledd femte punktum skal lyde:

Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 23 femte ledd tredje punktum skal lyde:

Biskopens vedtak kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 23 sjette ledd tredje punktum skal lyde:

Biskopens vedtak kan påklages til *Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.*

§ 32 første ledd femte strekpunkt skal lyde:

- *to medlemmer med særskilt kirkebyggfaglig kompetanse, som tiltrer klagenemnda i saker etter kirkeordningen § 20 andre ledd og § 23 femte og sjette ledd,*

§ 32 første ledd nåværende femte strekpunkt blir sjette strekpunkt.

§ 33 første ledd bokstav a skal lyde:

avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd, § 20 andre ledd, § 23 femte og sjette ledd og § 39 tredje ledd,

II

Endringene trer i kraft straks.

Klagesaker som er mottatt av Kirkerådet før endringene har trådt i kraft, avgjøres av Kirkerådet etter de gjeldende bestemmelser.

98/23 Innkjøp av bøker i forbindelse med ny bibeloversettelse

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	98/23

Sammendrag

Bibelselskapet lanserer i mars 2024 en revidert bibeloversettelse. Den nye teksten er vedtatt av Bibelselskapets styre 5. februar 2023 og er ikke lenger åpen for endringer. En presentasjon av denne revisjonen ligger vedlagt. Bispemøtet behandlet bruk av bibeloversettelsen på sitt oktobermøte. Denne saken behandler spørsmålet om innkjøp av bøker og andre konsekvenser av det nye bibeloversettelsen.

Forslag til vedtak

1. Behov for innkjøp av Bibel 2024 og tekstbok til prester vurderes i det enkelte prosti og bispedømme og gjøres innenfor vedkommendes budsjetter.
2. Det enkelte kirkelige fellesråd vurderer behovet for innkjøp av nye tekstbøker og bibler til kirkene.
3. Bibelsitater i digitalt tilgjengelige liturgier oppdateres når Bibel 2024 er lansert.

Møtebehandling i Kirkerådet 08.12.2023:

Møtebehandling

Forslag 1: **Olav Fykse Tveit** fremmet følgende endringsforslag til vedtakspunkt 1 og 2:

1. Innkjøp av Bibel 2024 til alle prester skjer i det enkelte prosti og bispedømme innenfor vedkommendes budsjetter2. «nye tekstbøker» strykes.

Forslag 2: **Olav Fykse Tveit** fremmet følgende forslag til nytt vedtakspunkt 1:

1. Bibel 2024 tas i bruk i Den norske kirke

Votering

Forslag 1 ble vedtatt ved konsensus.
Forslag 2 ble vedtatt ved konsensus.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Bibel 2024 tas i bruk i Den norske kirke
2. Innkjøp av Bibel 2024 til alle prester skjer i det enkelte prosti og bispedømme innenfor vedkommendes budsjetter.
3. Det enkelte kirkelige fellesråd vurderer behovet for innkjøp av nye bibler til kirkene.
4. Bibelsitater i digitalt tilgjengelige liturgier oppdateres når Bibel 2024 er lansert.

99/23 Etske retningslinjer for Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	07.12.2023	99/23

Sammendrag

Kirkerådet behandlet sak KR 66/23 *Etske retningslinjer for Den norske kirke* på sitt møte 21.09.2023 og fattet følgende vedtak: «Saken utsettes til et senere møte.»

Nå foreligger et nytt forslag til etske retningslinjer som er utarbeidet ut fra de innspillene som kom fram i Kirkerådets møte.

Forslag til plakat til rådene om etske retningslinjer ligger nederst i saksdokumentet.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet oppfordrer alle valgte råd i Den norske kirke til å behandle og vedta etiske retningslinjer for sitt arbeid. Forslag til felles etiske retningslinjer tilgjengeliggjøres for alle valgte råd og inngår i kursopplegget for nyvalgte rådsmedlemmer vinteren 2024.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å ferdigstille forslaget til etiske retningslinjer ut fra innspillene som kom fram i møtet, og i samråd med KA.

Møtebehandling i Kirkerådet 07.12.2023:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet oppfordrer alle valgte råd i Den norske kirke til å behandle og vedta etiske retningslinjer for sitt arbeid. Forslag til felles etiske retningslinjer tilgjengeliggjøres for alle valgte råd og inngår i kursopplegget for nyvalgte rådsmedlemmer vinteren 2024.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å ferdigstille forslaget til etiske retningslinjer ut fra innspillene som kom fram i møtet, og i samråd med KA.